

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. V. Eadem. Posita Cathedralitate plurium Ecclesiarum simul concurrentium ad unam Cathedralē efformandam, An uns Ecclesia vel ejus Capitulum præscribere possit privativè ad alteram majores ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

nis loquatur de *Ecclesia Casarugustana* in genere, & sic de sola formali, unde convenire potest utriusque materiali eam constituenti, quatenus hoc suppositum subsisteret, Attamen id videtur magnum adminiculum hujusmodi præsuppositi destructivum, cum omnino improbabile sit, quod ex duobus confortibus idem jus æqualiter & pro communi habentibus, & inter se æmulis, magnam prærogativam postmodum superventam, unus debeat agnoscere & exercere, alter verò omnino negligere.

20 Exercitium siquidem unius, posito certo jure utriusque, illud conservat in totum, etiam respectu alterius, quando non constat quod à conforate actus geratur in solidum & privative, secus autem isto casu, ex iis quæ præsertim habemus in materia juris prætoratus vel juris conferendi cum similibus, sed ubi jus alterius confortis est dubium & controversum, tunc hujusmodi non usus est magnum argumentum.

21 Prout, & in idem, fortissimum adminiculum resultare videtur ex hujus Ecclesie Casarugustanæ secularizatione facta per *Clementem VIII.* de anno 1608. quoniam Ecclesia S. Mariæ, quæ juxta decisiones est una & eadem, adhuc continuavit, & æqualiter continuat in statu regulari; Licet enim litteræ secularizationis loquantur pariter de *Ecclesia Casarugustana* in genere, unde utrique dicta secularizatio convenire posset, ut supra, nihilominus intrat eadem responsio, de qua proxime quoad jus Metropolitanum, ex duplici nimis clara demonstratione, Una jam dicta incompatibilitatis, quod una & eadem Ecclesia formalis & individua, atque unum & idem Capitulum constituerentur ex duabus diversis imò contrariis naturis; Et altera clariori, ac ad evidentiam, quoniam in eisdem litteris distinctè enumerantur omnes dignitates & canonicatus, ex quibus Capitulum secularizatum constituitur, atque hic numerus adamussim convenit illis Dignitatibus & Canonicis qui sunt in Ecclesia S. Salvatoris tantum; Prout & in eisdem litteris præscribitur modus distribuendi portiones, aliæque gerendi huic Ecclesie tantum convenientia, absque eo quod per imaginationem aliquid diceretur vel disponeretur, quod dictæ alteri Ecclesie, ejusque Capitulo, Canonicis, vel portionariis conveniret; Ideoque scribendo in causa, dicebam hanc videri demonstrationem mathematicam, quoniam si Ecclesia Casarugustana æqualiter ex hujusmodi Ecclesiis materialibus & Capitulis constituta esset, litteræ prædictæ in omnibus utramque percutere debuissent, ut ad sensum.

Huic aded convincenti argumento respondebant scribentes in contrarium, atque responsionem admisit prima decisio 17. *Maii 1658. coram Cerros*, quod jura istius Ecclesie præservata remansissent ob clausulam *sinè ejus præjudicio* contentam, sive in ipsis litteris secularizationis, sive in litteris separatim; Verum responsio non satisfacerebat, quinimò dicebam id potius retorqueri, quoniam si in animo fuisset Pontificis concedentis secularizationem, quod ista Ecclesia esset æque Cathedralis & Metropolitana cum altera, tanquam unica, utique prorsus ineongrua imò inepta fuisset dicta præservativa, præsupponens quid diversum, potissimè ob circumstantias in dicto Pontifice concurrentes, Tum ob eximiam peritiam personalem, ultra eam, quæ ob doctos Datarum, & Cancellarum officiales in quolibet Pontifice præsumitur; Tum ob certam & distinctam notitiam quam hic Pontifex de hu-

jusmodi Ecclesiarum controversiis habebat, tam pro tempore, quo fuit Advocatus, quam occasione sedendi per plures annos in Rota, ubi jam pendebant, ac etiam occasione Nuntiaturæ Hispaniarum per eum exercitæ, & fortius, quia hujusmodi negotium secularizationis plurium annorum spatium in Curia & Congregatione Consistoriali ventilatum fuerat, undè erat negotium notorium satis maturè discussum.

Et demum, magnum adminiculum resultare videbatur ex contraria observantia tot secularum, dupliciter concurrente, Primò scilicet ob exercitium & possessionem jurium Cathedralicorum & metropolitanorum per solam Ecclesiam S. Salvatoris, Et secundo ob acerrimam litem tantum subfistentiam per istam aliam Ecclesiam, ejusque Capitulum super solis præminentis merè ceremonialibus, neglectis juribus, & jurisdictionibus, aliisque emolumentis ex jure cathedralico & metropolitico respectivè resultantibus, atque curando cum tot affectatis & mendicatis adminiculis solum substinere, quod illa antiquitus fuerit Cathedralis, quodque de præterito dictam prærogativam habuerit, ut patet ex *dictis decisionibus 353. par. 5. & 177. par. 6. rec.* undè omnibus his simul & unitum consideratis, pro meo judicio nimis clarum videbatur, quod hujusmodi præsentio nullam haberet subsistentiam, & consequenter decisiones desuper editæ non captivarunt intellectum, id tamen referendo potius ad proprii intellectus imbecillitatem, & fascinationem ut supra; Ideoque super ista omnibusque aliis causis non intendo dare judicium, sed tantum sincerè proferre quid sentirem, ita fortè magis meas ineptias demonstrando; atque discurrendo pro sola doctrina.

E A D E M.

Posita Cathedralitate plurium Ecclesiarum simul concurrentium ad unam Cathedralicam efformandam, An una Ecclesia vel ejus Capitulum præscribere possit privative ad alteram majores prærogativas, ac exercitium Jurium Cathedralicorum, Et quid quoad Capitulum in utraque existentia, An dari possit, quod Capitulum existens in una, dicatur Capitulum utriusque Ecclesie, ita ut alterum Capitulum existens in altera, constituat solum Collegium inferius, ac diversum à Capitulo Cathedralis.

Et quatenus utrumque Capitulum sit ejusdem qualitatis, ita ut unum & idem Capitulum Cathedralis constituat, ac utriusque Ecclesie, & Capituli respectivè jura sint æqualia, Quomodo eorumdem jurium possessio, & exercitium dividi debeant, vel qui melior esset modus hujusmodi controversias terminandi & componendi.

SUMMARIUM.

- 1 *Causa disputationis.*
- 2 *De distinctione jurium, quæ sunt Cathedralitati per se annexa, eisque consequentia*

ab aliis diverso jure competentibus, ut in istis etiam unum Capitulum possit considerari tanquam duo diversa & distincta.

3. Decisiones editae in uno dubio sunt praesupponenda in disputatione alterius dubii.
4. Sub expresso venit totum id, quod sub eo de jure continetur.
5. Jus individuum, quod habitu residet penes unum corpus vel genus, potest in exercitio competere uni & non aliis de eodem genere.
6. Jus Capituli Sede vacante potest in exercitio competere uni tantum Capitulari.
7. Possessio temporis valide considerabilis est manutentibilis etiam ubi jus resistit.
8. Quando in concordis inter Ecclesias, & super jurisdictione, aliisque juribus incorporalibus requiratur Beneplacitum Apostolicum.
9. Dari potest in Ecclesia Cathedrali erectio novi Collegii, quod sit quid diversum à Capitulo Cathedralis.
10. Dantur exempla plurimum Collegiorum in eadem Ecclesia.
11. Quae sit Ecclesia Cathedralis Urbis, & qui constituent Capitulum hujus Cathedralis.
12. De modis dividendi exercitium praeminentiarum & jurium cathedralicorum inter duas Ecclesias & duo Capitula.
13. In divisione desideratur aequalitas, & divisio inaequalis rescinditur.
14. Quando & ex quibus causis sit suppressendus aliquis Conventus vel status regularis.
15. Expenditur Vames conf. 10. lib. 1.

DISG. V.

VMin vim rei judicatae, extentae ad Cathedralitatem actualem, nunquam, nec disputatam nec decisam, ut disc. praecedenti, relaxatae essent litterae executoriales, amplissime demandantes Capitulo S. Salvatoris admissionem Capituli S. Mariae ad aequalem possessionem & participationem omnium jurium, jurisdictionum, & praeminentiarum ratione cathedralitatis, ac juris metropolitici competentium, ex parte verò dicti Capituli S. Salvatoris, me & alii ejus Advocatis consulentibus, facta esset declaratio, se esse promptum parere mandatis Rotalibus, reservatis iis, quae sibi jure particularium privilegiorum, contractuum, transactionum, sententiarum & legitimae praescriptionis privative competere; Hinc praesens fuit per alteram partem hujusmodi declarationem esse captiosam, atque inobedientiam, & contumaciam potius continere, proindeque locum esse declaratoriae, unde assumpta de super disputatione sub die 5. Julii 1660. super dubio, *An constaret de sufficienti paritione*, negativa prodiit resolutio confirmata 10. Decembris ejusdem anni, ut liquet ex decisionibus desuper editis, coram Cerro impressis post colluctationes Bondeni decis. 80. & 84.

In hujusmodi autem disputationibus, scribentes pro Ecclesia & Capitulo del Pilar dicebant, & Rota eorum assumpta recepit, quod firmata actuali cathedralitate, exinde de necessario consequenti resultabat competentia exercitii, & possessionis omnium jurium cathedralitatis annexorum, ejusque consequentivorum, proindeque super eis omnibus parendum erat, reservato jure alteri Capitulo agendi super illis juribus, & jurisdictionibus particula-

ribus, quae sibi, & Ecclesiae ex praescriptione vel aliis titulis, privative competere praetenderetur, ut in decisione 5. Julii in fine.

Cumque ex hac parte doceretur istam Ecclesiam possidere multa bona & jura ex unionibus factis per Summos Pontifices, seu Regum donationibus, aliisque piis dispositionibus, dicitur in ultima decisione 5. Decembris 1660. §. fin. per Pilareses non praetendi, nisi jura corporalia, & incorporalia quae sunt annexa, connexa, & dependentia à jure cathedralico competentia his Capitulis tanquam unico corpori formali ex eis constituto; Cetera enim perneceffe non dependentia à cathedralitate non sunt communia, cum in istis rectè dici possint duo Capitula, & duae Ecclesiae distinctae & separatae juxta decisionem *Vercellen. coram Penia, 699. n. 9. confirmatam coram Dunozeo seniore, & juniore & in Areina unsonis, ut in disc. praecedenti.*

Ad transactiones verò & sententias arbitramentales deductas ex parte Capituli S. Salvatoris, ultra quod dicitur esse exceptiones altioris indaginis examinandas postquam paritum fuerit, Respondetur transactiones esse personales, sententias autem arbitramentales esse invalidas ex defectu beneplaciti Apostolici, sine quo in Archiepiscopis aderat defectus jurisdictionis cum ista Ecclesia ejusque Capitulo ratione amplissimae exemptionis cum immediata subjectione Sedi Apostolicae; Ad Immemorabilem verò per aliquos ex scribentibus pro Ecclesia S. Salvatoris deductam, respondetur illam ex continua lite & contradictionibus interruptam seu impeditam fuisse, ex qua causa cessavit etiam observantia, sine qua lapsus temporis nullius est operacionis circa praesumptionem beneplaciti Apostolici vel in transactionibus, vel in compromisso requisiti.

Scribens autem pro Capitulo S. Salvatoris, praesupposita etiam, antiqua, quam actuali qualitate cathedralica & metropolitana in utraque Ecclesia jam firmata per praecedentes decisiones, quas juxta receptum stylum in disputationibus super novo & diverso dubio impugnare non licet, sed praesupponere oportet; In Congressibus de super habitis dicebam, duas efformandas esse inspectiones, seu duos punctos assumi debere, Primò, posito quod Capitulum Pilarense dici posset etiam Capitulum Cathedralis circa concursum & participationem jurium cathedralicorum habitu, adhuc tamen re- & dari poterat quod exercitium uni & non alteri parti ejusdem Capituli ex praescriptione aliisque titulis competere; Et secundum fortius quod neganda esset in dicto Capitulo S. Mariae hujusmodi qualitas, quodque potius illud dicendum esset Collegium regulare diversum à Capitulo Cathedralis, quod respectu utriusque Ecclesiae materialis seu unice formalis constitueretur solum à Dignitatibus & Canonicis enunciatis in bulla secularizationis residentibus apud Ecclesiam S. Salvatoris, qui proinde dicendi etiam essent Canonici S. Mariae consideratae tanquam Cathedralis vel Metropolitanicae.

Quatenus pertinet ad primam, de qua solum in Rota actum fuit, dicebam quod licet vera sit dicta distinctio inter jura cathedralitati consecutiva, eique connaturalia, seu ab ea inseparabilia, & alia alicui Cathedrali accidentaliter competentia ut supra, quodque de jure, posito jure cathedralico, dicta consecutiva etiam sine expressione venire dicantur ex deductis apud Coccin. dec. 136. num. 3.

Erast.

Burrat. dec. 125. num. 4. quia sub expresso venit totum id, quod sub eo de jure continetur; Nihilominus id rectè procedit quoad jus habituale, quod utpotè individuum residet penes totum corpus constitutum unius personæ intellectualis, & successive penes singula membra ejusdem corporis constitutiva in solidum, Secùs autem quoad actum seu exercitium vel commoditatem, quod non implicat esse penes unos privativè ad alios de eodem corpore seu universitate, Ut frequens habemus in materia juris patronatus competentis alicui familiæ seu generi personarum, quia ipsum jus tanquam individuum residet penes omnes de eo genere in solidum, & tamen quoad exercitium juris præsentandi, aliorumque jurium honorificorum, illud esse potest & solet penes aliquos tantum putà penes seniorem, vel primogenitum &c. Idemque habemus in jure conferendi competente alicui Capitulo, cujus exercitium ex consuetudine vel alio titulo sit penes Canonicum hebdomadarium seu turnarium; Et in feudis dividuis juris Longobardorum competentibus omnibus agnatis, quorum tamen jurisdictio vel administratio sit penes unum tantum, vel contrà in feudis individuis, quorum exercitium & commoditas potest esse dividua ex iis, quæ in hac materia habentur deducta in *Mutinen. feudorum de Rangonibus sub tit. de feudis disc. 8.* & non semel sub tit. de fidei commissis in materia majoratum.

Et in terminis specialibus juris annexi Cathedralitati, ut est jurisdictio & administratio Ecclesiæ sede vacante, ut exercitium hujusmodi juris esse possit penes primam Dignitatem, vel aliam Capitularem tantum, privativè ad alios, habetur *dec. 194. apud Post. de manus.*

Undè cum in hac facti specie concurrerent quæplures sententiæ arbitrales, necnon concordia, ac etiam longissima observantia pene sex sæculorum, circa exercitium omnium jurium cathedralicorum, & metropolitancorum penes istam partem Capituli S. Salvatoris privativè, absque eo quod altera pars S. Mariæ unquam in hujusmodi juribus seingresserit, cum solum ejus prætenso, super qua tandiu litigatum fuit percuteret præeminentias in concursibus; Idcirco posito etiam æquali jure Cathedralitico & Capitulari, adhuc improbabile videbatur, ut illa pars, quæ per sex penes sæcula in hac possessione fuerat privativè ad alteram, ità de facto hujusmodi antiqua possessione privata remaneret, ex dicta juris regula seu comparabilitate ob distinctionem inter jus habituale & actuale, seu exercitium ut supra.

Et quoad prætenfam invaliditatem laudorum ac transactionum, dicebam istum esse punctum petitorii sub ejus prætexta antiquissimus possessio sex sæculorum spoliari non debebat, quoniam etiam in iis, in quibus ob juris resistentiam regulariter possessio non suffragatur non justificato titulo, adhuc illa operativa est, & manutentionem exigit, quando est temporis valde considerabilis. *Capic. dec. 209. num. 18. Capic. Latr. consulti. 68. num. 23. Rot. dec. 534. p. 1. diver. nu. 2. add. ad Gregor. dec. 370. & ad Burrat. dec. 131. nu. 9.*

Verum neque in petitorio hujusmodi defectus aliquam subsistentiam habere videbatur. Tum ex iis, quæ circa compromissa seu sententiæ arbitrales *disc. preced.* habentur deducta, Tum etiam quia licet vera sit propositio quod dispositio *extravag. ambitiosa* locum sibi vendicat etiam inter duas Ecclesias, licet ageretur de jurisdictioni-

bus ac juribus incorporalibus & perviam transactionis ex deductis in *Acernen. Vicarii coram Orthobono inter suas dec. 220. & in eadem 1. Julii 1652. coram Bichio* & habetur actum in ead. causa *Acernen. sub tit. de Jurisdictione disc. 24.* cum similibus; Nihilominus id rectè procedit, quando agit inter duas Ecclesias diversas, & diversa Capitula, atque de tollendo ipsum jus uni, illudque transferendo in alterum; Secùs autem ubi ipso jure penes eandem Ecclesiam formalem, idemque Capisulum residente, agit de solo exercitio inter ejusdem Ecclesiæ ministros, seu ejusdem corporis membra, tamquam per speciem cujusdam divisionis, Quia tunc non intrant termini prohibitiæ alienationis, & successive non requiruntur solemnitates requisitæ per sacros canones, præsertim per dictam *extravag. ambitiosa*, que neque de tempore aliquorum compromissorum vel transactionum prodierat, ad *text. in cap. 1. & finali de pacis in sexto Seraph. dec. 36. & 161. nu. 2. Rot. dec. 218. nu. 3. cum sequen. par. 7. rec. dec. 402. nu. 1. par. 5. dec. 160. par. 11. & in aliis.*

Quoverò ad alteram inspectionem, quod scilicet posito etiam jure Cathedralitico seu metropolitico penes dictam Ecclesiam S. Mariæ æque principaliter concurrentem, juxta sensum decisionum, ad efformandam ipsam Cathedralis seu Metropolitanam, Adhuc tamen Prior & Canonici Regulares apud eam existentes non concurrerent ad efformandum Capitulum, quod solum resideret penes Dignitates & Canonicos Sæculares enunciatos in Bulla secularizationis, ita ut istud aliud Capitulum S. Mariæ esset Collegium Regulare existens in ipsa Ecclesia Cathedrali seculari, ut quid diversum à Capitulo Cathedralis.

In congressibus desuper habitis, aliis hujus partis defensoribus visum fuit istud motivum continere nimis subtile ratiocinium, non de facili recipiendum, quodque solum insistendum esset in jam dicto primo motivo, unde propterea acquiescendo, ut par erat, voto majoris partis, motivum negatum fuit; Verum nisi proprii partis affectio deciperet, illud mihi videbatur considerabile, quodque, ut nostri dicere solent, poneret gladium ad radicem, quoniam ità admissis etiam omnibus resolutionibus quoad ipsius Ecclesiæ honorificentiam & præeminentias in genere, cessabant effectus, dum nil intererat, vel intererat Capitulo seculari S. Salvatoris, ipsum dici, ac esse Capitulum etiam Ecclesiæ S. Mariæ, quodque ista sit quoque Cathedralis, quoties dictum alterum Capitulum Regulare non esset Capitulum Cathedralis, sed Collegium Regulare diversum.

Dicebam igitur, retento themate earundem decisionum, præsertim priorum 21. Junii 1655. & 6. Martii 1656. *ceram Bichio*, quod illi Canonici, qui existebant de tempore recuperatæ libertatis residentes cum Episcopo apud Ecclesiam S. Mariæ & constituentes Capitulum Cathedralis, non fuerunt suppressi, ideoque mutata solum localitate materiali, illud Capitulum sæculare, quod ab ipsa Civitatis conversione ad fidem aderat, quodque à dicto anno 1118. usque ad annum 1141. in quo istud Collegium regulare erectum fuit, in rerum natura extitit, esset illud idem quod prius aderat; Et Consequenter, dictum Collegium noviter erectum, cujus caput fuit unus ex dictis Canonici antiqui Capituli, fuit corpus omninò diversum, quoniam impossibile est dicere, ut corpus jam creatum, & ab antiquo existens, possit denuò ex-
tegro

regro tanquam ex nihilo creari, cum solum in hujusmodi corporibus politicis jam extantibus detur aliqua extensio vel diminutio circa numerum majorem vel minorem canonicatum, qui erigantur vel supprimantur, semper tamen est unum & idem corpus.

Multomagis accedentibus tot aliis circumstantiis, & demonstrationibus, Primò nempe stante diversa natura, quod unum erat saeculare, alterum Regulare, quod implicat ut in *disc. precedenti*.

Secundo ob omnimodam exemptionem & independentiam ab Episcopo, quod istud novum corpus Regulare in ipsa sui creatione obtinuit, ut etiam *dicto disc. preced.*

Tertiò fortiter, quia ut dictum est, Bulla saecularizationis loquens de Ecclesia formali, & successivè de ejus Capitulo etiam formali & in genere, individuat numerum, qualitatè, futuram collationem, aliasque minutas circumstantias omnium Dignitatum & Canonicorum, quæ omnia adamussim correspondent huic Capitulo S. Salvatoris, nil verò congruit dicto alteri Capitulo seu Collegio; Et demum magni faciendæ venit observantia à dicto anno 1141. usque ad præsens, quod nunquam istud Collegium aliquem gessit actum Capitularem cum Episcopo, vel sine, Neque e converso Episcopus aliquid gessit, ob quod ipse tanquam caput istos agnosceret in membra, hujus corporis constitutiva, ideoque pro meo iudicio ista veritas videbatur palpari manibus.

Neque novum vel incongruum est, quod in Ecclesia Cathedrali adesset Collegium inferius ac distinctum à Capitulo, quinimò diversæ naturæ, eodem modo, quo non implicat in Ecclesia saeculari adesse aliqua beneficia regularia, vel e converso in regulari adesse saecularia, juxta ea, quæ de Conventu seu Collegio Regularium existente in Ecclesia saeculari habentur in *Romana jurisdictionis seu Tituli Cardinalitii sub tit. de jurisdictione disc. 34.* Undè videmus quod in Metropolitana Ecclesia Neapolitana adest Collegium Hebdomadariorum erectum pro Ecclesia S. Restitutæ ibidem existente constituens Capitulum seu corpus distinctum à Capitulo Cathedralis, cujus caput *Similiarcia* nuncupatus, reputatur prima dignitas in Collegiata, ut *dec. 99. par. 10. rec.* Et in Ecclesia S. Mariz Majoris Urbis, ultrà Capitulum, adsunt duo Collegia distincta cum diversis capitibus in cappellis *Sixti & Pauli V.* ex iis quæ habentur in *Romana Cappella seu praeminentiarum sub tit. de jurisdictione disc. 35.* cum similibus.

Atque altius rem assumendo, ultrà illam Ecclesiam universalem totius Orbis, cujus Episcopus est Papa tanquam Christi Vicarius & Episcopus Episcoporum, Ecclesia Cathedralis Urbis, cujus est particularis Episcopus idem Papa; ita reduplicativè consideratus ex deductis in *Urbinate. juris Metropolitanæ hoc eodem tit. disc. 1.* & alibi frequenter, juxta unam opinionem est Basilica Lateranensis, & juxta alteram constituitur ab omnibus Basilicis Patriarchalibus ita simul concurrentibus ad unam Ecclesiam formalem constituendam; Capitulum verò Papæ est Collegium Cardinalium, quod originaliter & in Ecclesia primitiva constituat Clerum seu Capitulum Romanum, deinde verò per eundem Papam ut Papam, ob Ecclesiæ dilatationem & negotiorum multiplicatam, admissam etiam fuit ad aliquam participationem administrationis Ecclesiæ universalis ex deductis per *Lott. de Benef.*

lib. 1. qu. 8. cum aliis in dicta Romana jurisdictionis, seu tituli Cardinalitii, sub tit. de jurisdictione disc. 34. & in disceptationibus Cardinalis de Albicis de quibus infra in calce. Et tamen, tam in dicta Ecclesia Lateranen. quam in aliis Basilicis adsunt Capitula habentia in caput seu primam dignitatem unum ex Cardinalibus, Quæ Capitula dici non possunt consistere Capitulum Cathedralis Urbis utpote constitutum à Collegio Cardinalium, sed per necessesse dicendum est quod sunt Collegia inferiora, quorum aliqua sunt saecularia, alia verò regularia, ut est in Basilica sancti Pauli existentia in Ecclesia Cathedrali, sed omninò diversa ab ipsius Cathedralis Capitulo, & hic mihi videbatur casus præcisus.

Demum quoad punctum divisionis inter hæc duo Capitula, posito etiam eorum æquali jure cathedralitico & metropolitico, de quo puncto solum actum fuit in Congregatione particulari ut supra, Duo proponebantur modi, unus ex parte Pilsensium, qui juxta hujus causæ fatum in reliquis, admissus etiam fuit, æqualis scilicet alternationis inter hujusmodi Ecclesias & Capitula in omnibus functionibus cathedraliticis, & metropolitice, ut ita tolleretur in futurum occasio discordiarum; Alterum verò ego proponebam ex parte Ecclesiæ S. Salvatoris, ut suppressis Canonicibus regularibus, istud Collegium quoque saecularizaretur, eodem modo quo *Clemens VIII.* fecit de dicto altero Capitulo, ita ut, tam materialiter quam formaliter, verè & de facto esset unum & idem Capitulum, ita in solo numero accretum; Atque nè in futurum orirentur controversiæ, seu continuarent antiquæ emulationes inter eos, qui essent de una vel de altera Ecclesia, eodem modo quo in primitiva Ecclesia ortæ fuerunt inter Christianos dicentes, *ego sum Pauli, ego sum Petri, ego sum Apollo, ego Christi & sic divisus est Christus &c.* Quod scilicet omninò tolleretur hæc distinctio, sed omnes Canonici æqualiter constituentes Capitulum utriusque Ecclesiæ, utrique pariter & indistinctè servirent per turnum seu hebdomadas, ita ut nullus dici posset Canonicus unius magis quam alterius Ecclesiæ.

Ex his autem duobus modis, mihi longè melior videatur iste secundus, Tum quia esset eradicatorius omnium hujusmodi emulationum, quæ ita in futurum continuabunt pejores; Tum quia nullum continet justitiæ, vel convenientiæ detrimentum, ut primus continere videtur, quinimò hujus Ecclesiæ S. Mariz longè majorem honorificentiam, & decorem, ac majorem cultum contineret, quia loco habendi unum Priorem, & tres, vel quatuor Canonicos Regulares, exiguum conventum constituentes ita ejus servitio addictos haberet omnes dignitates, & Canonicos adeò numerosos & qualificatos.

Et conversò autem hujusmodi divisio collegiativa, seu in stirpes per turnum, mihi injusta, & incongrua videbatur, ita enim datur, quod ille frater quem incertum est an sit talis, & qui ex quadam juris subtilitate talis declaratus est, nunquam possidens paternam hæreditatem, ita constitueret corpus æquale alteri constituto ex pluribus fratribus, indubitata habentibus filiationem, ac paternam hæreditatem per longissima tempora pacificè, ac privativè possidentibus, qualis propriè videbatur casus. Et sic inæqualitas est manifesta contra naturam divisionis, cui connaturalis est æqualitas, ita ut si inæqualis detegatur recessione pati

13 pati debeat ex deductis, *dec. 600. par. 5. recen.* & in terminis spiritualibus habetur in *Nevarien. divisionis Parochialium sub tit. de Parochiis,*

Prout contra omnem decorem, & convenientiam videtur, ut illæ cathedralicæ, & metropoliticæ functiones primariæ, quæ spatio sex sæculorum in adeo sumptuoso, & magnifico Templo fieri consueverunt per Archiepiscopum, cum adeo numerofo, & qualificato Capitulo, ita fierent in adeo magis angusta, & depressa Ecclesia, & cum sola assistentia modici numeri Regularium, Quodq; Sede vacante parvus Conventus Regularis, & acephalus non habens connexionem cum aliqua Religione in universum, regere, & administrare deberet tam diocesim, quam provinciam, cum plerisque aliis inconvenientibus deductis in quodam discursu desuper materna lingua, seu Italico idiomate edito.

Aliqui de Congregatione in huiusmodi rationibus non immorantes, juxta consuetum modernum deplorabilem abusum, captivarunt intellectum cum sola auctoritate speciali perferibentes in contrarium deducta *Vamesii cons. 10. lib. 1. consil. Canon;* ubi ita putat componendam esse consimilem controversiam inter quamdam Ecclesiam Collegiatam sæcularem, & Monasterium Regularium, attestando ita servari inter Ecclesiam Cathedralē Parisien; & Ecclesiam Canonicorum Regularium Sanctæ Genovefiæ.

Alii verò difficultatem habebant in sæcularizatione prædicta, ex eo fundamento, quod suppressio Regularium concedenda non est nisi, vel de ipsorum consensu, vel in pœnam ob relaxationem disciplinæ regularis, quorum neutrum in præsentem verificabatur.

Nullum verò ex his motibus mihi videbatur probabile, non quidem hoc secundum, cum dicta conclusio procedat, quando ex huiusmodi suppressione præjudicium, vel injuria resularet universæ Religioni, quæ se offerret malo occurrere cum restitutione disciplinæ, in quibus terminis loquuntur DD. de materia agentes, de quibus apud *Fagnan. in cap. inter quatuor de Religiosis domibus, & in cap. relatam, ne Clerici, vel Monachi,* & habetur ad idem in *Majoricen. sub tit. de Regularib;* Quæ ratio non erat ad rem adaptabilis, quoniam licet isti Canonici profiterentur Regulam S. Augustini, attamen cum ista Religione in universum non connectebant, non habentes Generalem, vel Provinciale, aliosque Visitatores, vel Superiores, undè dicebam ex hoc solum ad huiusmodi suppressionem deveniendum esse; Si enim Sedes Apostolica adeo sollicita fuit sub *Innocentio X.* suppressendi parvos Conventus quamvis cum universa Religione connectentes sub Generali, Provincialibus, aliisque Superioribus, & Visitoribus, multò magis id faciendum erat de isto parvo Conventu acephalo.

Quo verò ad alterum fundamentum deductum ex auctoritate *Vamesii dicto cons. 10.* dicebam prorsus erroneum videri deferre auctoritati hujus Doctoris. utpotè pecuniæ, vel clientis oportunitati inservientis, atque sive ex malitia, sive ex imperitia ita respondentis, cum manifestis æquivocis, & erroribus facti, & juris.

Casus enim *Vamesii* est, quod cum in eodem loco adessent duæ Ecclesiæ Collegiatæ, una sæcularis, altera Regularis, atque Regularis ratione antiquitatis, vel privilegii præcederet sæcularem, sive inter eas servaretur alternativa; Cum dicta Colle-

giata sæcularis effecta esset Cathedralis, substineat ipse, quod ob clausulam sine præjudicio, in huiusmodi erectione contentam, & ob regulam de jure tertio quaestio non tollen; non dicatur per huiusmodi erectionem innovatus antiquus status, neque præjudicatum dicto Collegio Regulari.

Hoc autem est assumptum omninò falsum, ex iis quæ in hoc proposito habentur infra in *Messanen. erectionis Collegiatæ hoc eodem tit. disc. 9.* ubi de conclusionibus ad rem facientibus, & sic manifestus est huius Auctoris error in jure; Magisque manifestus est alter error in facto circa exemplum Cathedralis Parisien; & Ecclesiæ S. Genovefiæ, quoniam istud Monasterium Regulare, nullam nec quidem imaginabilem habet prætensionem Cathedralitatis, vel præcedentiæ cum Ecclesia Metropolitana ejusque Capitulo, sed quia in ea Ecclesia Regulari Canonicorum Lateranensium asservantur reliquiæ præfatæ Sanctæ Genovefiæ, illius Civitatis præcipuæ Patronæ, quas urgentibus necessitatibus, pro illius populi devotione ad implorandum divinum auxilium, consuetum est processionaliter deferri; Idcirco consuetudo induxit in huiusmodi processionibus, præcedente universo clero regulari, & sæculari juxta ordinem ceremonialis etiam ipso Archiepiscopo, deferri, & associari ipsas reliquiæ à præfatis Canonicis Regularibus tanquam ministris, & custodibus, unde propterea apud ignarum vulgus videtur, quod isti præcedant etiam Capitulum Cathedralis, sed est æquivocum clarum, quoniam ille locus non occupatur jure præminentiali, & ratione præcedentiæ, sed jure ministerii, & custodiæ reliquiarum, eodem modo, quo videmus in consimilibus processionibus, etiam per confraternitates sæcularium post universum clerum, ac etiam Episcopum deferri sacras imagines, vel reliquiæ, quoniam exindè inferri non potest ad præcedentiæ, ideoque error istius consulenti remanet manifestus; Atq; exindè edocemur, quantum deferendum sit in judicando auctoritati huiusmodi Doctorum ad pecuniæ, vel affectionem, & pro sola causarum oportunitate consulenti, non curando veritatem, contra quam, seu propriam opinionem sæpius responderi solet, quod cessante mendacio facti, & super iis, quæ consistunt in solo puncto juris, non videtur prohibitum, ut Curia, ac totius Orbis praxis docet, non indè tamen hæc responsa facere debent auctoritatem, atque hic est unus de magnis erroribus, & abusibus nostri sæculi.

BVRGEN. ERECTIONIS
CATHEDRALIS
AD PETITIONEM REGIS
CATHOLICI.

PRO
ECCLESIA COLLEGIATA.
OPPIDI

S. ANDRÆ, seu SANTANDER.

Casus disputatus in S. Congregatione Concistoriali, ubi pendet.

De divisione alicujus territorii, vel Diocesis ob ejus amplitudinem, & populorum in commoditatem, Ac de erectione no-